

Phẩm 5: NIẾT-BÀN

Bấy giờ, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Hàng Thanh văn, Duyên giác, phàm phu không thể phân biệt được. Chỉ có Đức Như Lai Chánh Biến Tri mới có thể nói được về Niết-bàn.

Phật bảo Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Niết-bàn không diệt. Vì sao? Vì không đoạn phiền não, nên không có chỗ đến. Vì sao? Vì không có chỗ. Đến, là nghĩa được. Không đến cho nên không được. Vì sao? Vì không khổ, không vui, không đoạn, chẳng đoạn, không thường, chẳng thường.

Đức Phật liền nói kệ:

*Không đoạn, không diệt
Không sinh, không khởi
Không đọa, không rơi
Không đi, không trụ.*

Tướng của Niết-bàn là thường trụ, không đoạn, chẳng thường. Vì sao? Vì không có sinh tử.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Sinh tử ta hãy còn không thấy, huống nữa là thấy được lỗi lầm của sinh tử.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Niết-bàn ta hãy còn không thấy, huống nữa là thấy được công đức của Niết-bàn.

Đức Phật liền nói kệ:

*Nếu thấy có một pháp
Các pháp khác đều thấy
Một pháp đã là không
Hết thấy pháp cũng không.*

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi nên biết! Các pháp là không. Nếu không diệt thì không sinh. Nếu không đoạn thì không diệt. Nếu không thường thì không sinh. Vì không phiền não, nên không đoạn, không diệt. Vì phiền não không có nơi chốn nên không sinh.

Phật bảo Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Do không chướng ngại nên không diệt, không diệt nên không chướng ngại. Do sinh thiện, ác, không thiện không ác nên không

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

chương ngại.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Đây là nói về Niết-bàn.

Đức Phật liền nói kệ:

*Không diệt, không đến
Không đoạn, không thường
Không chướng, không ngại
Là nói Niết-bàn.*

Phật bảo Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Niết-bàn thường trụ, không có mặt trời, mặt trăng, sao, đất, nước, gió, lửa, không có ngày, đêm, số lượng, không hình, không sắc, không già, bệnh, chết, không năm tháng, không chỗ tạo ra, là thường, là hằng, lìa hết các nghiệp khổ. Đây là Niết-bàn mà người thiện đã nói.

Đức Phật liền nói kệ:

*Niết-bàn không mặt trời
Trăng, sao và bốn đại
Không ngày, đêm, số lượng
Không hình, sắc, hư không.
Cũng không già, bệnh, chết
Không năm, tháng, tạo tác
Đã đoạn gốc sinh tử
Là thường cũng là hằng.
Tướng Niết-bàn cũng vậy
Người thiện đã nói thế.*

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Có các ngoại đạo nói: Thế gian là không. Lại có kẻ nói thế gian là chẳng không. Đây có phải là tà ý phân biệt của hàng ngoại đạo?

Phật bảo Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Đây là ý nghĩ không chân thật của ngoại đạo. Nếu nói thế gian này là không, thì không có sinh tử. Vì sao? Vì là không. Sinh tử nếu không, thì Niết-bàn cũng không. Nếu Niết-bàn là không, thì không có thần thông. Còn như nói thế gian là chẳng không, thì sinh tử cũng không. Vì sao? Vì là chẳng không. Do sinh tử là chẳng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không, cho nên Niết-bàn cũng không. Nếu đã không có Niết-bàn, thì cũng không có thần thông.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Nếu thế gian đã không sinh, không hoại thì cần gì đến Niết-bàn? Nếu sinh tử không hoại, mất, thì không gọi là sinh tử. Vì sao? Vì không mất. Nếu sinh tử không mất, thì sinh tử tức là Niết-bàn. Do đấy, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Chẳng nên nói thế gian là không, là chẳng không. Cũng không nên nói thế gian nên đoạn cùng do chẳng đoạn. Vì sao? Vì do không có. Đoạn là đoạn phiền não. Không đoạn là chẳng phải đoạn phiền não. Cũng không phiền não cùng chẳng phải là phiền não. Cũng không giải thoát. Nếu không giải thoát tức không Niết-bàn.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Diệt cũng không. Vì sao? Vì sinh tử là không và chẳng không, thế nên không diệt. Nếu sinh tử như vậy thì ai thích đạt Niết-bàn?

Đức Phật liền nói kệ:

*Nếu thế gian là không
Thì không có sinh tử
Do sinh tử là không
Nên Niết-bàn cũng không.
Thế gian nếu chẳng không
Cũng không có sinh tử
Sinh tử đã là không
Niết-bàn cũng chẳng có.
Sinh tử nếu như vậy
Ai sẽ thích Niết-bàn?*

M